

Könyvtáros felvételi vizsga az OSZK-ban 1859-ben

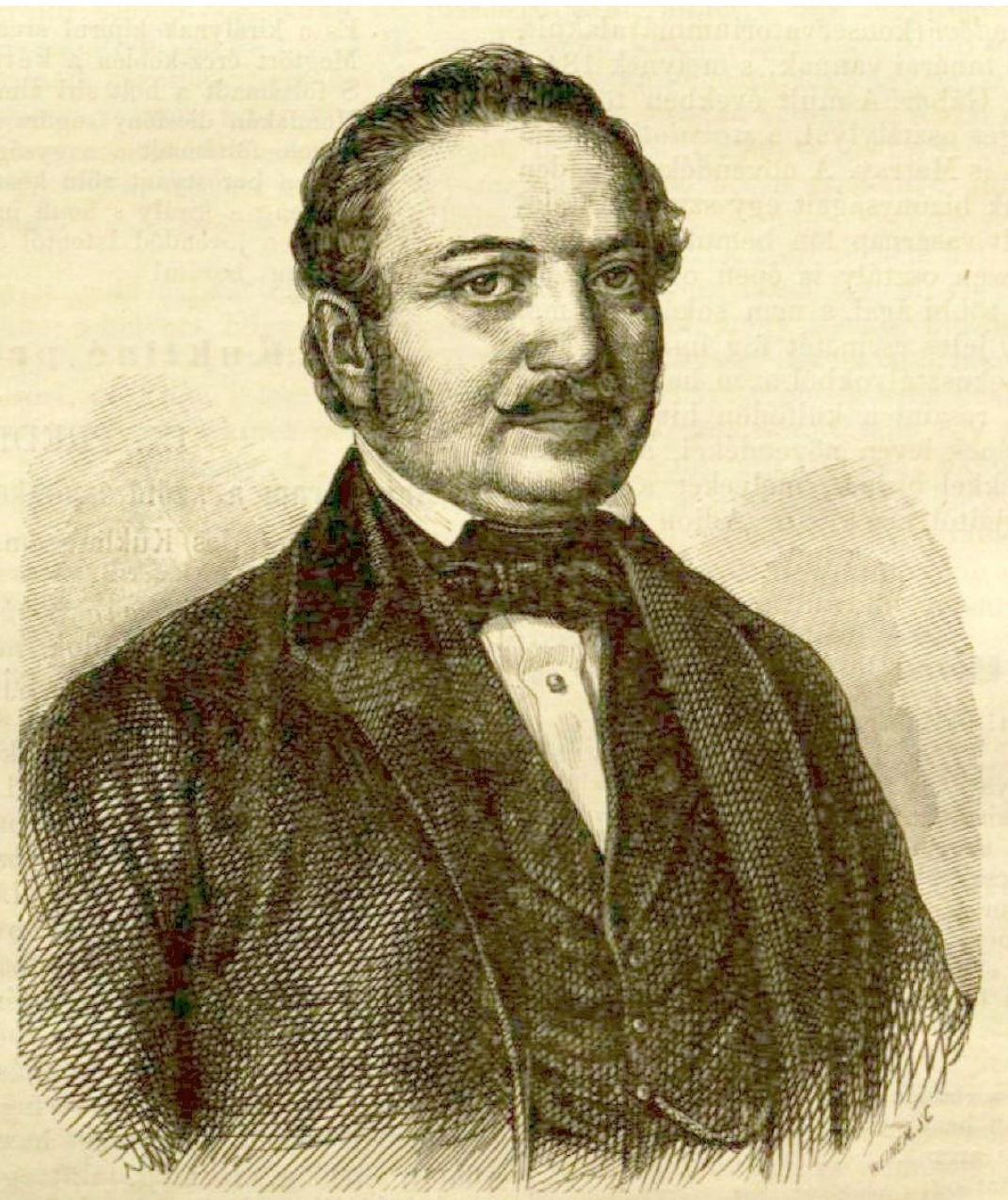
Bibor Máté

(ELTE BTK KITI)

(VKKV VI.-konferencia, 2023. november 29.)

Vázlat

- az OSZK az 1850-es évek végén
- a felvételre jelentkezők
- a vizsga és annak anyaga
- Barna Ferdinánd pályája

(OSZK DKA)

- 1846. június 17. – július 21.: MNM (és OSZK) a Ludoviceumból az új múzeumpalotába költözik
- 1846. június 13.: Horvát István halála
- Horvát utóda **Mátray Gábor** (1797–1875)
  - 1859. január 6.: engedély egy ideiglenes adjunktus fölvételére
    - 1821 óta betöltetlen
    - juttatások
      - 600 pengőforint fizetés
      - (szolgálati) lakás
      - négy öl tűzifa-járandóság

szül. Mátyás Károlyb.

59

Barna Terenty,

34. éves, Cath., nőtelen;

Latin, magyar és ausztr. törvényből Censurát
lett. — Érti és beszél a' magyar, német, latin
nyelvet; — érti de nem beszél a' francziát;
— a' görög nyelvet csak elő elemek ismeri
(tud-e olvasni? nem mondja). — Diploma,
sicából is minden egyéb törvény-tudomány
ból Eminentiat kapott. — Mostani Főnö:
kei, mint jeles, szorgalmas, tudományferrő,
és erényes embert kitünőleg dicsérik.

Bibliographiai ismeretéről semmit
sem hoz elő.

Írása folyó ugyan, de nem calligraphiai,
is nem igen könnyen olvasható.

Diplomaticát,

Előleges jegyzemények az Adjunctusok folyamodványairól – részlet
(Mátray autográf, 1859) OSZK Irattár

a) ittire irtal lapu a Codexet?

b) itt a Codex palinprostatu?

Bibliographia.

70

I.) Magyarországot érdeklő régi iratok (Codexok)

a) Latin nyelven.

1) Frankfurti Codex, melyben van Chartae illis (kártyán)

2) Kézai Simon Chronikája. (kárty.)

3) Dubniczai Cronika. etc.

b) Magyar iratokkal.

I.) Boldvai Codex.
(Halotti beszédek.) (kártya)

II.) Jeney: inádföldi IV. Aud. kor. (kártya)

III.) Kepes magyar Cronika XIV. Sz. eleje

IV.) Sz. Margit élete XVII. Sz.

V.) Sz. Elek & Sz. Gál élete XV. Sz.

VI.) Sz. Krisztina

VII.) N. Szabolcsi (Cochauszi) Codex

VIII.) 1527. Jászberényi Codex.

**A' könyvtári
Örsegéd
állomása
elnyerésért
folyamodott
Barna Nándor
urnak a' muzeumi
tisztviselő-kar
előtt 1859. julius
13-án történt (1/2
óra alatti)
megvizsgálatása
alkalmára Mátray
Gábor által
készített
kérdések és
tételek – részlet**

(OSZK Irattár)

III.] Könyvtár.

1) Quare requiritur notio lingue
graece ?

In conscriptione pro adornan-
do Catalogo. ?

2) Quare necessarium, ut linguam
latina[m] loquamur etiam ?
(Qua utitur doctorum)

Ut cum eruditis, peregrinantibus
conversari - ut Catalogum facien-
tes brevem Extractum operum
adornare - ut - Diplomata legere,
determinare, etiam facere, Extractus
describere valeamus.

3) In ordinandis libris, quomodo
locandi in theis.

Tabulae, 11-tes, 8-tes, 12-

4) Quomodo ordinanda seu locanda
Manuscripta diversorum
Idiomatum ?

5) Quae erant & sunt Bibliothecae
maiores in Hung. & Transylv. ?

Alibi
Olium Mudeus (Coronarius); Viki,
Kispest, Unique-cules, Bécseházi,
Colocsefi, Szeged, Debrecen,
Batalicsefi, Claudiop. seu Mafei
Transylv., Libinicefi, olim &
Enyedina. (Omnis: Kovacs & Jankovics)

6) Quid significat: folio recto
& folio verso ?

7) Quid est Is. cix. ?
M 15 cc.

A' könyvtári Örsegéd állomása
elnyerésért folyamodott Barna
Nándor urnak a' muzeumi
tisztviselő-kar előtt 1859. július
13-án történt (1/2 óra alatti)
megvizsgáltatása alkalmára
Mátray Gábor által készített
kérdések és tételek - részlet

(OSZK Irattár)

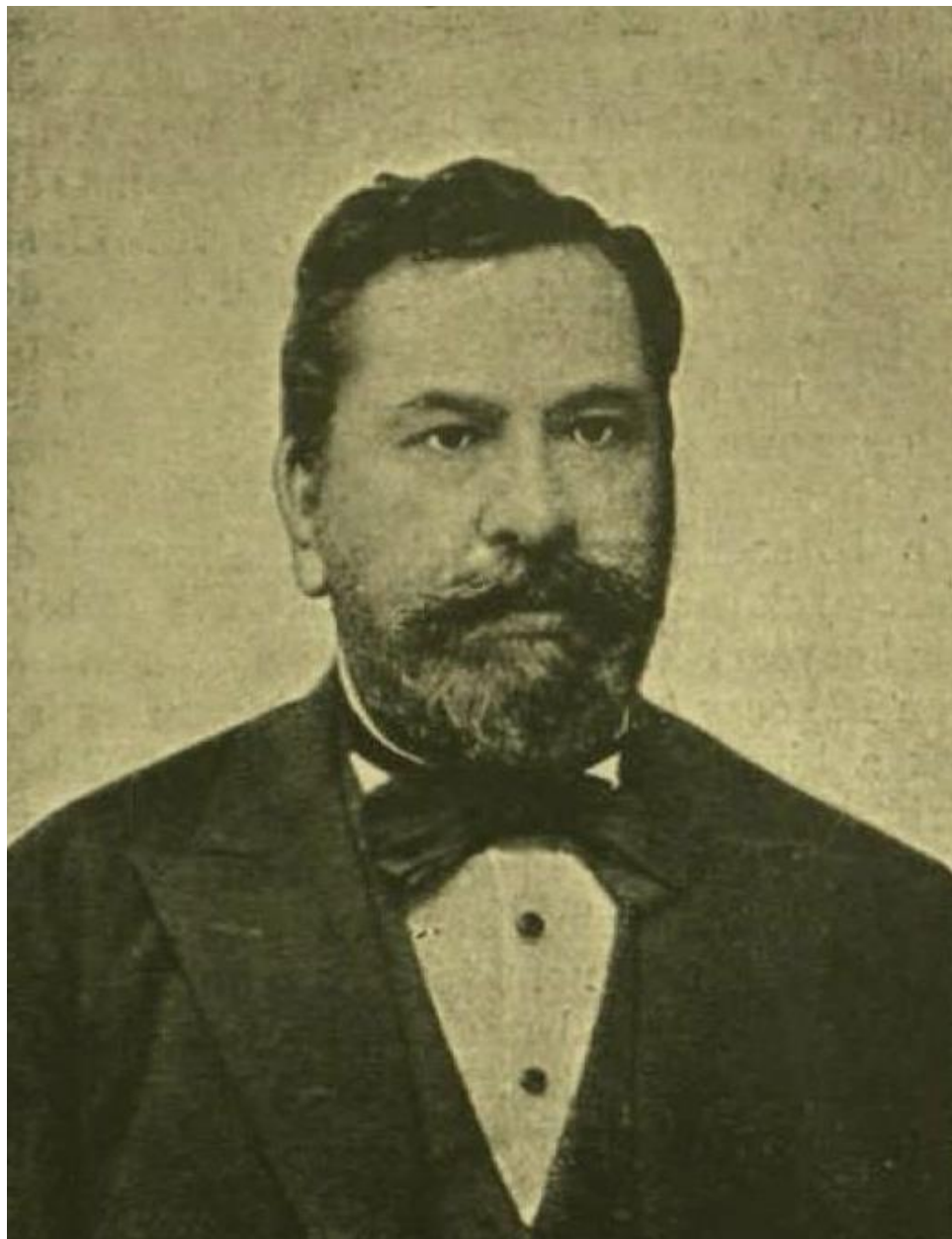
8.) Quae erant Typographicae
veterissimae in Regno Hungarico.

Sec. XII.

Budensis (Bud. Serébs & Keff.);
Coroneensis (Trans.) (Hontor Joannis 1534.
Sárvár, 1529/31 (Albani Benedel & Schrepper, Joann.)
Clandij, Helvici, Lottgref. 1541.
Magyar-Ovár, 1558.
Debrecin. (1562.) Hoffhalter
Albae Juliae (1566.)
Szeged 1567.
Ebruy-Banya 1569.
Alsó-Lindos, 1574. Hoffhalter
Nedelisch, verböixy Croatiae. Hoffhalter
Sempt. 1574 (Det. Worneniffa)
Cibinium 1579. Hava; sed 1575. maj.
Bapa 1577.
Köföb. 1578.
Tyrnav. 1578
Barepha 1579.
Detreö & Hárkö 1582 (Det. Worneniffa)
Kemet-Ujvár. 1582 (Joan. Manlius)
Világosvár 1582.
Galgóc, 1584 (Val. Manilovius)
Márudinum. 1585 Hoffhalter
Monyosheveret Joan. Manlius 1591.
Vistolj 1595 (Val. Manilovius)
Lerest 1598
Kemet-Schütz 1599. Joan. Manlius.
Kereftur 1599.

A' könyvtári Örsegéd
állomása elnyerésért
folyamodott Barna Nándor
urnak a' muzeumi
tisztviselő-kar előtt 1859.
julus 13-án történt (1/2 óra
alatti) megvizsgáltatása
alkalmára Mátray Gábor
által készített kérdések és
tételek – részlet

(OSZK Irattár)

Barna Ferdinánd
(OSZK DKA)

- * Nagykároly, 1825. május 23. (köznemesi család)
- tan.: szülővárosa, debreceni katolikus gimnázium, filozófia Nagyváradon (1841) és Szatmárnémetiben (1842), jog Pesten (1842/1843) és Pécsen (1843/1844), gazdasági ismeretek a keszthelyi Georgikonban (1844/1845)
- 1845–1848: helyettes királyi jegyző Pesten, közben ügyvédi vizsgát tett (1846)
- 1848/1849: nemzetőr
- 1849–1859: ügyvéd Nagykárolyban majd Szatmáron
- 1860. április 24-től: OSZK segédőre
- 1868. március 18: MTA levelező tagja (jelentős néprajzi és nyelvészeti tevékenység, első teljes m. Kalevala-fordítás)
- 1868: egyéves tanulmányút Németországba (müncheni Hof- und Staatsbibliothek)
- 1869–1875: OSZK rendszerezése a müncheni szakrend alapján, címzetes könyvtárőr lesz
- 1889. május 1-től nyugdíjas
- † Budapest, 1895. július 21.

Köszönet

- szakmai segítség
  - BORVÖLGYI Györgyi
- technikai segítség
  - BOGÁR Anikó
  - OSZK Olvasószolgálati és Tájékoztatási Főosztály (másolatkészítés)
- engedélyek
  - LEWALT-JEZIERSKI Zoltán, RÓZSA Dávid